

Warszawa, dnia 5 kwietnia 2024 r.

BJA-I.084.2.1.2023.JBr

Pan
Paweł Kacprzyk
Prezes Zarządu
Towarzystwo Opieki nad
Ociemniałymi Stowarzyszenie
ul. Brzozowa 75
05-080 Izabelin

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

<i>Nazwa i adres jednostki kontrolowanej</i>	Towarzystwo Opieki nad Ociemniałymi Stowarzyszenie Laski, ul. Brzozowa 75, 05-080 Izabelin (dalej: „ <i>Realizator Programu, Stowarzyszenie, TOnOS</i> ”).
<i>Podstawa prawna kontroli</i>	Artykuł 16 ust.1 ustawy z dnia 23 października 2018 o Funduszu Solidarnościowym ¹ , artykuł 6 ust. 3 pkt 3 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej ² oraz § 6 Umowy nr AOOzN/77/2020 zawartej pomiędzy Ministrem Rodziny i Polityki Społecznej (dalej: <i>MRiPS, Zleceniodawca</i>) a Towarzystwem Opieki nad Ociemniałymi w dniu 16 grudnia 2020 r.
<i>Data rozpoczęcia i zakończenia czynności kontrolnych</i>	Kontrola została przeprowadzona w dniach od 7 marca 2023 r. do 21 kwietnia 2023 r., w Towarzystwie Opieki nad Ociemniałymi Stowarzyszenie Laski, ul. Brzozowa 75, 05-080 Izabelin, w tym w dniach od 7 marca 2023 r. do 13 marca 2023 r. w siedzibie <i>TOnOS</i> .
<i>Zakres kontroli</i>	Prawidłowość realizacji zadania publicznego, w tym m.in. wydatkowania środków finansowych przyznanych na podstawie umowy nr AOOzN/77/2020 z dnia 16 grudnia 2020 r. zawartej pomiędzy Ministrem Rodziny i Polityki Społecznej

¹ tj. Dz.U. z 2020 r. poz. 1787.

² tj. Dz. U. z 2020 r. poz. 224.

a Towarzystwem Opieki nad Ociemniałymi Laski w ramach Programu „Asystent osobisty osoby z niepełnosprawnościami” Edycja 2020-2021 (dalej: *Umowa*).

*Jednostka
przeprowadzająca
kontrolę*

Ministerstwo Rodziny i Polityki Społecznej, ul. Nowogrodzka 1/3/5, 00-513 Warszawa, Biuro Kontroli i Audytu, Wydział Kontroli ds. Zabezpieczenia Społecznego i Rodziny.

Kontrolerzy

Kontrolę przeprowadził zespół kontrolujący w składzie: Jacek Brus – starszy specjalista w Biurze Kontroli i Audytu Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej, kierownik zespołu kontrolującego oraz Zdzisława Grażyna Kulesza – główny specjalista w Biurze Kontroli i Audytu Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej, na podstawie upoważnień odpowiednio nr BKA-I.0121.8.2023, BKA-I.0121.9.2023 z dnia 2 marca 2023 roku, wydanych przez Ministra Rodziny i Polityki Społecznej.

*Ocena
kontrolowanej
działalności*

Na podstawie ustaleń kontroli, działalność *Zleceniobiorcy* w zakresie objętym kontrolą oceniam *pozytywnie z nieprawidłowościami*.

Stwierdzono nieprawidłowości w realizacji zadania w ramach resortowego Programu Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej „Asystent osobisty osoby z niepełnosprawnościami” edycja 2020-2021 w obszarach:

- realizacji zadania publicznego, poprzez wykonywanie usługi asystenta osoby z niepełnosprawnościami przez osoby wykazujące tożsame adresy zamieszkania co uczestnicy zadania publicznego,
- dokumentacji finansowo-księgowej realizacji zadania:
 - poprzez niezachowanie terminu zwrotu środków niewykorzystanej dotacji za 2020 rok, tj. do dnia 15 stycznia 2021 r. oraz niezwrócenie niewykorzystanych środków za 2021 r.,
 - nie dokonano przez TOnOS zwrotu środków poniesionych na sfinansowanie wydatków niekwalifikowanych, wskazanych w pkt. IV.1a-c Wniosków wystąpienia pokontrolnego Najwyższej Izby Kontroli nr P/22/033 z 15 września 2022,
- wykonywania obowiązków informacyjnych przez Zleceniobiorcę, poprzez naruszenie § 5 pkt 2 *Umowy* w związku z brakiem umieszczania logo Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej na wszystkich materiałach, w szczególności promocyjnych oraz informacyjnych,

- realizacji obowiązku sprawozdawczego przez Zleceniobiorcę, tj.: nieuwjęcie w informacjach dodatkowych sprawozdania końcowego korekty kwoty 1320,20 zł dot. kosztów pośrednich, a wskazanej w pkt. IV.1c. Wniosków wystąpienia pokontrolnego Najwyższej Izby Kontroli nr P/22/033 z 15 września 2022³.

Stwierdzono uchybienia w realizacji zadania w ramach resortowego Programu Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej „Asystent osobisty osoby z niepełnosprawnościami” edycja 2020-2021 w obszarach:

- wykonywania obowiązków informacyjnych przez Zleceniobiorcę,
- niezgodność danych wykazanych w korektach sprawozdań za 2020 i 2021 r., niemających wpływu na rozliczenie dotacji.

Za wskazane powyżej nieprawidłowości odpowiedzialność ponosi Prezes *Stowarzyszenia*.

Ustalenia kontroli:

Realizator *Programu* realizował *zadanie publiczne* polegające na świadczeniu usług asystenta osobistego dla osoby o znacznym stopniu niepełnosprawności na podstawie *Umowy* zawartej w dniu 16 grudnia 2020 z Ministerstwem Rodziny i Polityki w okresie od 16.12.2020 r. do 31.12.2021 r. Prezesem *TOnOSw* okresie objętym kontrolą był Pan Paweł Kacprzyk. Stosownie do § 3 ust. 1 *Umowy*, *MRiPS* w dniu 18.12.2020 r. przekazało na rachunek bankowy *Stowarzyszenia* środki finansowe w kwocie 7 968,60 zł. Następnie, zgodnie z § 3 ust. 2 *Umowy* Ministerstwo przekazało pierwszą transzę środków na 2021 rok w dniu 15 stycznia 2021 r. w wysokości 168 510,00 zł, drugą transzę w dniu 18 czerwca 2021 r. w wysokości 84 255,00 zł oraz trzecią transzę w dniu 17 września 2021 r. w wysokości 84 255,00 zł. Zgodnie z *Umową* całkowity zakładany koszt realizacji zadania publicznego miał wynosić 344 988,60 zł (100%), z czego ze środków dotacji pochodziło 344 988,60 zł (100% całkowitego kosztu zadania publicznego). Odpowiednio do zasad określonych w Ogłoszeniu o otwartym konkursie ofert w ramach Programu „Asystent osobisty osoby z niepełnosprawnościami” edycja 2020-2021 wniesienie wkładu własnego w ramach składanych ofert nie było wymagane. Na podstawie dokumentacji źródłowej ustalono, iż całkowity koszt realizacji *zadania publicznego* ostatecznie wyniósł 310 816,71 zł. Realizator *Programu* wydatkował środki pochodzące z dotacji w wysokości 310 816,71 zł. Zleceniobiorca nie uzyskał odsetek bankowych od dotacji. Kontroli zostały poddane wydatki na próbie 25 dowodów księgowych na łączną kwotę 164 805,95 zł oraz kwota

³ Wystąpienie pokontrolne z dnia 15 września 2022 r. dotyczące przeprowadzonej w Towarzystwie Opieki Nad Ociemniałymi kontroli nr P/22/033, pt. „Usługi asystenta osobistego jako wsparcie społeczne osób niepełnosprawnych”, ze zmianami dokonanymi zgodnie z treścią uchwały nr KPK-KPO.443.159.2022 Komisji Rozstrzygającej w Najwyższej Izbie Kontroli z dnia 28 listopada 2022 r.

wynikająca z wystąpienia pokontrolnego Najwyższej Izby Kontroli w wysokości 27 384,01 zł co stanowi 61,80% środków finansowych poniesionych w *zadaniu publicznym*.

I. Realizacja zadania publicznego

Cześć VI lit. I Ogłoszenia o otwartym konkursie ofert w ramach „Programu Asystent osobisty osoby z niepełnosprawnościami” stanowi, że za koszty niekwalifikowane uznaje się wydatki związane z opieką świadczoną przez członków rodziny⁴, opiekunów prawnych lub osoby faktycznie zamieszkujące razem z uczestnikiem Programu. W ramach projektu realizowanego przez TOnOS, 4 asystentów świadczyło usługi jako członkowie rodziny dla 5 uczestników projektu. Adresy wykazane w umowach zlecenia zawartych z ww. asystentami są tożsame z adresami uczestników projektu, wskazane w Kartach zgłoszenia do udziału w Programie. Zgodnie z wyjaśnieniami Prezesa Stowarzyszenia, wszyscy ww. asystenci nie zamieszkiwali z uczestnikami projektu pod tym samym adresem.⁵ Zespół kontrolerów ustalił, że świadczenie usługi asystenta osobistego w ww. przypadkach było niezgodne z zapisami Regulaminu otwartego konkursu ofert w ramach Programu „Asystent osobisty osoby z niepełnosprawnościami”, ponieważ w toku kontroli, zespół kontrolerów nie miał możliwości potwierdzenia, że ww. asystenci nie zamieszkiwali wspólnie z uczestnikami projektu w okresie jego realizacji tj. od 16.12.2020 r. do 31.12.2021 r.

Analizie poddano umowy zlecenia zawarte z ww. asystentami o numerach: AOON/10/21, AOON/11/21, AOON/12/21, AOON/21/21, w których określono stawkę godzinową za świadczenie usługi asystenta w wysokości 40 zł za godzinę. Dodatkowo sprawdzono „Karty realizacji usług asystenckich” dokumentujących liczbę godzin świadczenia usług asystenckich w danym miesiącu, stanowiące załączniki do próby dokumentacji finansowo-księgowej obejmujące okres luty-czerwiec oraz grudzień 2021 r. W przypadku asystentów, którzy wykazali adres zamieszkania tożsame z adresami uczestników Programu łączny wymiar świadczonych usług asystenckich wyniósł 1048 godzin.

ZK zweryfikował przedłożone w ramach próby wydatków „Karty realizacji usług asystenckich”, a następnie dokonał korekty godzin świadczonych usług asystenta osobistego w przypadku gdy asystenci wykazali adres zamieszkania tożsame z adresami uczestników Programu:

- umowa zlecenia AOON/10/21 – wykazano świadczenie usługi asystenta osobistego w łącznym wymiarze 283 godzin. Po korekcie łączny wymiar godzin wyniósł 156 h,
- umowa zlecenia AOON/11/21 – wykazano świadczenie usługi asystenta osobistego w łącznym wymiarze 540 godzin. Po korekcie łączny wymiar godzin wyniósł 300 h,
- umowa zlecenia AOON/12/21 – wykazano świadczenie usługi asystenta osobistego w łącznym wymiarze 170 godzin. Po korekcie łączny wymiar godzin wyniósł 150 h,

⁴ Zgodnie z art. 3 pkt 16 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2020 r. poz. 111).

⁵ Wyjaśnienia Prezesa Stowarzyszenia z dnia 10.03.2023 i 19.04.2023.

- umowa zlecenia A00N/21/21- wykazano świadczenie usługi asystenta osobistego w łącznym wymiarze 55 godzin. Po korekcie łączny wymiar godzin wyniósł 25 h.

Zespół kontrolerów stwierdził, że po korekcie faktyczna, łączna liczba godzin usługi asystenta w okresie objętym próbą do kontroli (luty-czerwiec, grudzień 2021 r.) wyniosła 631 godzin, co w przemnożeniu przez stawkę godzinową w wysokości 40zł/h daje kwotę 25 240 zł. Tym samym naruszono § 2 pkt 2 *Umowy*. W związku powyższym uznaje się kwotę 25 240 zł za wykorzystanie dotacji niezgodnie z przeznaczeniem. Zgodnie z art. 169 ust. 1 pkt 1) ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych, dotacje udzielone z budżetu państwa wykorzystane niezgodnie z przeznaczeniem podlegają zwrotowi do budżetu państwa wraz z odsetkami w wysokości określonej jak dla zaległości podatkowych, w ciągu 15 dni od dnia stwierdzenia okoliczności.

Pozostała realizacja *zadania publicznego* była zgodna z Umową i zasadami otwartego konkursu ofert w ramach Programu „Asystent osobisty osoby z niepełnosprawnościami” - edycja 2020-2021.

[Dowód: akta kontroli str.77-522,1102-1131]

II. Dokumentacja finansowo – księgowo i rozliczenie realizacji zadania

Na realizację zadania w 2020 roku środki dotacji zostały przekazane przez Ministra na rachunek bankowy *Realizatora Programu* w dniu 18.12.2020 r. w kwocie 7 968,60 zł. Na realizację zadania w 2021 roku Minister przekazał środki Funduszu Solidarnościowego w kwocie 337 020,00 zł w trzech transzach: pierwszą transzę w dniu 15.01.2021 r. w kwocie 168 510,00 zł, drugą transzę w dniu 14.06.2021 r. w wysokości 84 255,00 zł oraz trzecią transzę w dniu 16.09.2021 r. w kwocie 84 255,00 zł.

Zgodnie z przyjętą do kontroli próbą⁶ w edycji 2020-2021, szczegółowemu badaniu poddanych zostało 25 dowodów księgowych na łączną kwotę 164 805,95 zł⁷, ujętych w następujących pozycjach kosztorysu:

- za 2020 r.: 1.1. koszty godzin usług asystenta, 1.5. koszty zakupów na wydarzenia, 2.5. koszty połączeń telefonicznych asystentów,
- za 2021 r.: 1.1. koszty godzin usług asystenta, 1.2. koszty biletów komunikacji publicznej/prywatnej oraz koszty przejazdu własnym/innym środkiem transportu, 2.4. koszty przeznaczone na zakup materiałów biurowych niezbędnych do realizacji zadania, 2.5. koszty połączeń telefonicznych asystentów, wskazanych w zestawieniu dokumentów zamieszczonym w Części II *sprawozdania z wykonania zadania publicznego* za 2020 r. i za 2021 r.

Poza wydatkami wskazanymi w punkcie 1. *Realizacja zadania publicznego* niniejszego dokumentu, w oparciu o przyjętą próbę wydatków potwierdzono, iż środki finansowe

⁶ Notatka dot. doboru próby finansowej do kontroli nr BKA-I.084.2.1.2023.JBr sporządzona dnia 08.03.2023 r. wraz z aneksem sporządzonym w dniu 15.03.2023 r.

⁷ Za 2020 r. - 3 dowody księgowe na kwotę 6 068,60 zł; za 2021 r. 22 dowody księgowe na kwotę 158 373,35 zł.

pochodzące z dotacji zostały wykorzystane zgodnie z celem, na jaki została udzielona dotacja i na warunkach określonych w *Umowie*.

Poniesione wydatki zostały udokumentowane i były zgodne z kalkulacją przewidywanych kosztów.

Zgodnie z wymogami *Umowy* termin poniesienia wydatków związanych z realizacją zadania publicznego został określony: od dnia 16 grudnia 2020 r. do dnia 31 grudnia 2020 r. w stosunku do działań planowanych do 31 grudnia 2020 r., od dnia 1 stycznia 2021 r. do dnia 31 grudnia 2021 r. w stosunku do działań planowanych do 31 grudnia 2021 r. Poddane badaniu wydatki zostały poniesione w terminach realizacji *zadania publicznego* wskazanych w § 3 ust. 8 *Umowy*.

Realizator Programu spełnił wymóg określony w § 4 ust. 1 *Umowy*, bowiem prowadził wyodrębnioną dokumentację finansowo-księgową i ewidencję księgową⁸ z realizacji Programu, zgodną z zasadami wynikającymi z ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości⁹ w sposób umożliwiający identyfikację poszczególnych operacji księgowych. Wydatki poniesione w ramach Programu „Asystent osobisty osoby z niepełnosprawnościami” – Edycja 2020-2021 księgowane były zgodnie z Zakładowym Planem Kont¹⁰, na koncie syntetycznym z analityką nr 507-*-* - „Koszty dot. projektu wg budżetu”, dla Kosztów bezpośrednich zadania nr 1-01, 1-02, 1-03, 1-04, 1-05, dla Kosztów pośrednich zadania nr 2-01, 2-02, 2-03, 2-04. Przychody ewidencjonowano na koncie nr 741-xx.

Dokumentacja finansowo-księgową związaną z realizacją zadania, dotycząca zarówno dotacji, jak i innych środków finansowych posiada elementy, w tym również w zakresie opisu, zgodne z wymogami określonymi w art. 21 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości.

Dokumentacja finansowo-księgową związaną z realizacją *zadania publicznego* jest przechowywana zgodnie z § 4 ust. 2 *Umowy*.

Niewykorzystane środki dotacji za 2020 rok w kwocie 8 108,88 zł (w tym koszty bezpośrednio – 7 855,48 zł, koszty pośrednie – 252,60 zł) zostały zwrócone w dniu 11.01.2022 r. na rachunek *MRiPS* wskazany w *Umowie*. Jednakże *Realizator Programu* nie zachował terminu zwrotu środków niewykorzystanej dotacji do dnia 15 stycznia 2021 r., co stanowi naruszenie § 3 ust. 8 pkt 2 *Umowy*. Zgodnie z warunkami *Umowy* zawartymi w § 3 ust. 10, zwrot środków po upływie terminu, następuje z odsetkami w wysokości określonej jak dla zaległości podatkowych.

Stwierdzono, że do zakończenia czynności kontrolnych przez Biuro Kontroli i Audytu Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej, TOnOS nie dokonało zwrotu środków

⁸ Uchwała Nr 1/2007 Zarządu Towarzystwa Opieki nad Ociemniałymi z dnia 10 stycznia 2007 r. w sprawie zatwierdzenia polityki rachunkowości; Towarzystwo Opieki nad Ociemniałymi w Laskach z dnia 02-01-2007 r. w sprawie ustalenia dokumentacji przyjętych zasad (polityki) prowadzenia rachunkowości; Uchwała Nr 5/2020 Zarządu Towarzystwa Opieki nad Ociemniałymi Stowarzyszenie z dnia 25 marca 2020 r. w sprawie sporządzania sprawozdań finansowych od roku 2019; Zarządzenie z dnia 17.12.2020 r. wraz z Załącznikiem nr 1 do Zarządzenia z dnia 17.12.2020 r. Wykaz kont obowiązujących w ramach Programu „Asystent osobisty osoby z niepełnosprawnościami” – Edycja 2020-2021.

⁹ Ustawa z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2019 r., poz. 351).

¹⁰ Zarządzenie z dnia 17.12.2020 r. wraz z Załącznikiem nr 1 do Zarządzenia z dnia 17.12.2020 r. Wykaz kont obowiązujących w ramach Programu „Asystent osobisty osoby z niepełnosprawnościami” – Edycja 2020-2021.

poniesionych na sfinansowanie wydatków niekwalifikowanych, wskazanych w pkt. IV.1a-c Wniosków wystąpienia pokontrolnego NIK nr P/22/033 z 15 września 2022 r., a dotyczących następujących nieprawidłowości:

- poniesienia wydatków w łącznej wysokości 25 811,50 zł z innego rachunku bankowego od wskazanego w umowie na realizację zadania,
- przekroczenia w pięciu przypadkach miesięcznego limitu kosztów przejazdu w łącznej wysokości 252,31 zł,
- przekroczenia określonego w ogłoszeniu procentowego udziału kosztów pośrednich w 2020 r. o 1320,20 zł.

W odpowiedzi na pismo Zespołu Kontrolnego z dnia 17 kwietnia 2023 r. dotyczące podania przyczyny nie dokonania zwrotu środków poniesionych na sfinansowanie wydatków niekwalifikowanych w łącznej kwocie 27 384,01 zł (pkt. IV.1a-c Wniosków wystąpienia pokontrolnego NIK nr P/22/033), Prezes Zarządu Towarzystwa Opieki nad Ociemniałymi podał, że „czekamy na oficjalne pismo z MRiPS w sprawie zwrotu środków pieniężnych”¹¹, co stanowi naruszenie § 3 ust. 8 pkt 2 *Umowy*.

Przekazane środki dotacji nie generowały przychodów i odsetek bankowych, a *Realizator Programu* nie dokonywał zmiany rachunku bankowego.

[Dowód: akta kontroli str. 562-1059, 1114-1131, 1146-1656]

III. Wykonywanie obowiązków informacyjnych przez Zleceniobiorcę

Realizator Programu informował o współfinansowaniu zadania ze środków dotacji pochodzących z Funduszu Solidarnościowego, otrzymanej od *MRiPS* poprzez: zamieszczenie informacji, że *zadanie publiczne* jest współfinansowane ze środków otrzymanych z *MRiPS* na materiałach promocyjno -informacyjnych – informację zamieszczono w jednostce, w formie plakatu, w Internecie – w zakładce „aktualności” na stronie Działu ds. Absolwentów *TOnOS*.

Stwierdzono naruszenie § 5 pkt 2 *Umowy* poprzez brak umieszczania logo Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej na wszystkich materiałach, w szczególności promocyjnych oraz informacyjnych, w sposób zapewniający jego dobrą widoczność i po uzyskaniu akceptacji Ministra. Stwierdzono niezamieszczenie logo *Zleceniodawcy* w informacji zamieszczonej na stronie internetowej *TOnOS* oraz niezawarcie informacji o wartości dofinansowania i całkowitej wartości zadania zarówno na plakacie informacyjnym oraz na stronie internetowej¹².

[Dowód: akta kontroli str. 523- 552, 1102-1111]

IV. Realizacja obowiązku sprawozdawczego przez Zleceniobiorcę

Zgodnie z § 7 ust. 1-3 *Umowy*, *TOnOS* przekazał w terminie do Ministerstwa sprawozdania z realizacji Programu „Asystent osobisty osoby z niepełnosprawnościami”

¹¹ Pismo z dnia 19.04.2023 r.

¹² Zgodnie z §6 ust.1 pkt. 5 Rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie określenia działań informacyjnych podejmowanych przez podmioty realizujące zadania finansowane lub dofinansowane z budżetu państwa lub z państwowych funduszy celowych (Dz.U. z 2021 r., poz.305).

- Edycja 2020-2021 za rok 2020¹³ i za rok 2021¹⁴ oraz sprawozdanie końcowe z realizacji Programu za okres 01.12.2020-31.12.2021¹⁵, obejmujące rozliczenie środków Funduszu Solidarnościowego w zakresie rzeczowym i finansowym. Ministerstwo zatwierdziło sprawozdania z realizacji Programu za 2020 r. i 2021 r.¹⁶, jednakże nie zostało zatwierdzone sprawozdanie końcowe z realizacji Programu w edycji 2020-2021.

W związku z przeprowadzoną przez Najwyższą Izbę Kontroli kontrolą nr P/22/033 i stwierdzonymi nieprawidłowościami przedstawionymi we wnioskach wystąpienia pokontrolnego z dnia 15 września 2022 r.¹⁷ (sygnatura nr KPS.410.003.08.2022), *Stowarzyszenie* w dniu 18 kwietnia 2023 r. przekazało do Ministerstwa korekty złożonych sprawozdań z realizacji Programu za 2020 r. i 2021r. sporządzone w dniu 14.12.2022 r. Korekty sprawozdań zawierały następujące dane:

- w części II. *Sprawozdania z wykonania wydatków* sprawozdania z realizacji Programu „Asystent osobisty z niepełnosprawnościami” za 2020 rok, wykazano faktycznie poniesione koszty realizacji zadania na poziomie 6 648,40 zł (83,43% dotacji), w tym koszty bezpośrednie 6 044,00 zł, zaś koszty pośrednie 604,40 zł. W części III. *Dodatkowe informacje* wykazano kwotę do zwrotu 1 320,20 zł wynikającą z rozliczenia kosztów pośrednich,
- w części II. *Sprawozdania z wykonania wydatków* sprawozdania z realizacji Programu „Asystent osobisty z niepełnosprawnościami” za 2021 rok, ujęto faktycznie poniesione koszty realizacji zadania w wysokości 304 168,31 zł (90,25% dotacji), w tym koszty bezpośrednie 290 219,91 zł, zaś koszty pośrednie na poziomie 13 948,40 zł. W części III. *Dodatkowe informacje* zawarto informacje, że dokonano zwrotu niewykorzystanych środków w kwocie 8 108,08 zł, w tym koszty bezpośrednie: 7 855,48 zł oraz koszty pośrednie 262,60 zł oraz 24 743,61 zł, w tym koszty pośrednie 15 319,00 zł,
- w części II. *Sprawozdania z wykonania wydatków* sprawozdania końcowego z realizacji Programu „Asystent osobisty z niepełnosprawnościami” - edycja 2020-2021, wykazano faktycznie poniesione koszty realizacji zadania w wysokości 310 816,71 zł (90,09% dotacji), w tym koszty bezpośrednie 296 263,91 zł, zaś koszty pośrednie na poziomie 14 552,80 zł. W *Dodatkowych informacjach* części III. sprawozdania końcowego podano, że (...) *dokonano zwrotu niewykorzystanych środków za rok 2021 w kwocie 8 108,08 zł, w tym koszty bezpośrednie: 7 855,48 zł oraz koszty pośrednie 262,60 zł. (...) Oraz dot.*

¹³ Potwierdzenie nadania przesyłki z dnia 15.01.2021.

¹⁴ Potwierdzenie nadania przesyłki z dnia 12.01.2022.

¹⁵ Potwierdzenie nadania przesyłki z dnia 12.01.2022.

¹⁶ Pisma znak: BON-IX.72.14.4.2021.EGa, BON-IX.82.12.17.2022.MW.

¹⁷ Wystąpienie pokontrolne z dnia 15 września 2022 r. dotyczące przeprowadzonej w Towarzystwie Opieki Nad Ociemniałymi kontroli nr P/22/033, pt. „Usługi asystenta osobistego jako wsparcie społeczne osób niepełnosprawnych”, ze zmianami dokonanyymi zgodnie z treścią uchwały nr KPK-KPO.443.159.2022 Komisji Rozstrzygającej w Najwyższej Izbie Kontroli z dnia 28 listopada 2022 r.

kontroli NIK nr P/22/033 – korekta na kwotę 26 063,81 zł (w tym IV. Wnioski pkt.1a. w wysokości 25.811,50 oraz pkt.1b. w wysokości 252,31 zł).

Stwierdzono niezgodność danych wykazanych w korektach sprawozdań za 2020 i 2021 rok z realizacji Programu „Asystent osobisty z niepełnosprawnościami” – edycja 2020-2021 z zakresem rzeczowym i finansowym, poprzez ujęcie w korektach Sprawozdań informacji, że osoby świadczące usługi asystenta osobistego posiadały odpowiednie kwalifikacje bądź wieloletnie doświadczenie przy asystowaniu osobom z dysfunkcją wzroku, podczas, gdy w trakcie kontroli stwierdzono brak udokumentowania ww. kryteriów. Zleceniobiorca wyjaśnił, iż zgodnie z wytycznymi Programu nie było wymogu przedkładania powyższej dokumentacji, dlatego jej nie zbierano od kandydatów na asystentów. Ponadto, Prezes Stowarzyszenia oświadczył, że „do programu dołączały osoby już ze swoim zaufanym przewodnikiem i w niewielu przypadkach to wykwalifikowani pracownicy Towarzystwa (...) asystowali innym uczestnikom przez dany okres realizacji edycji programu”. Natomiast osoby te zostały zgodnie z założeniami Programu wskazane przez uczestników programu lub jego opiekunów prawnych. Powyższe nie ma wpływu na wysokość rozliczenia dotacji.

Ustalono, że w części III. korekty sprawozdania końcowego z realizacji Programu „Asystent osobisty z niepełnosprawnościami” - edycja 2020-2021, Stowarzyszenie nie wykazało kwoty do zwrotu w wysokości 1 320,20 zł wynikającej z rozliczenia kosztów pośrednich¹⁸. Powyższe stanowi niezgodność danych wykazanych w korekcie sprawozdania końcowego z zakresem finansowym. Stanowi to naruszenie § 7 ust. 3 *Umowy*.

[Dowód: akta kontroli str. 32-43, 689-726, 1131-1144]

Zalecenia:

Biorąc pod uwagę ustalenia zawarte w niniejszym wystąpieniu, działając na podstawie art. 46 ust. 3 pkt 1 ustawy o kontroli w administracji rządowej, zalecam Panu Prezesowi zwiększenie nadzoru nad:

- przestrzeganiem zapisów Ogłoszenia o otwartym konkursie ofert, w tym w szczególności dotyczących wykonywania usługi asystenta osoby z niepełnosprawnościami przez osoby wykazujące tożsame adresy zamieszkania co uczestnicy *zadania publicznego*,
- przestrzeganiem terminów określonego w Umowie na dokonywanie zwrotu niewykorzystanej części dotacji;
- dokonanie w porozumieniu z departamentem nadzorującym realizację ww. zadania publicznego w MRPiPS zwrotu środków poniesionych na sfinansowanie wydatków niekwalifikowanych, wskazanych w pkt. 1 a-c Wniosków wystąpienia pokontrolnego Najwyższej Izby Kontroli nr P/22/033 z 15 września 2022 r.;

¹⁸ wskazanej w pkt. IV.1c. Wniosków wystąpienia pokontrolnego Najwyższej Izby Kontroli.

- prawidłowym wykonywaniem obowiązku informacyjnego poprzez umieszczenie logo *Ministerstwa* na wszystkich materiałach, w szczególności promocyjnych oraz informacyjnych;
- prawidłowym wykonywaniem obowiązku sprawozdawczego.

Ponadto zaleca się dokonanie korekt sprawozdań z realizacji Programu „Asystent osobisty osoby z niepełnosprawnościami” – Edycja 2020-2021 za rok 2020 i za rok 2021 oraz korekty sprawozdania końcowego z realizacji Programu za okres 01.12.2020-31.12.2021, w celu zawarcia prawidłowych danych, w tym poprzez ujęcie w informacjach dodatkowych sprawozdania końcowego korekty kwoty 1320,20 dotyczących kosztów pośrednich, wskazanej w pkt. IV.1c. Wniosków wystąpienia pokontrolnego Najwyższej Izby Kontroli nr P/22/033 z 15 września 2022 r. oraz pozostałych niezgodności.

Jednocześnie informuję, że decyzja w sprawie zwrotu środków pochodzących z dotacji uznanych za pobrane w nadmiernej wysokości oraz wykorzystanych niezgodnie z przeznaczeniem w kwocie 25 240 zł wraz z odsetkami, zostanie podjęta w odrębnym postępowaniu.

Obowiązek poinformowania MRPiPS o sposobie wykonania zaleceń i/lub wniosków:

Na podstawie art. 49 w zw. z art. 46 ust. 3 ustawy o kontroli w administracji rządowej, proszę o poinformowanie Ministra o sposobie wykonania zaleceń pokontrolnych lub przyczynach ich niewykorzystania, w terminie 14 dni licząc od dnia otrzymania niniejszego dokumentu.

Pouczenie:

Informuję, że zgodnie z art. 48 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. *o kontroli w administracji rządowej*¹⁹, od wystąpienia pokontrolnego nie przysługują środki odwoławcze.

MINISTER
Liwiusz Laska
Dyrektor Generalny

¹⁹ Dz. U. z 2020 poz. 224.